

Faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag: 'Voor integriteit heb je anderen nodig'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de drie kerntaken waarmee de nieuwe faculties aan het werk gaan. Wat zijn de plannen? In vier interviews geven de voorzitters een kijkje in de kraamkamer. Dit keer Margreeth Kloppenburg, sinds februari voorzitter van de faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag.

Peter Steeman

Margreeth Kloppenburg is adviseur, columnist op Accountant.nl en schreef onder andere het boek *Artikel 5, de beroepseer van de accountant*. Ook doet zij onderzoek naar hoe professionals goed werk kunnen leveren in de dagelijkse beroepspraktijk en is ze verbonden aan de Stichting Beroepseer.

Waarom ben je deze uitdaging aangegaan?

"De ambitie van de faculty rijmt met mijn opvatting over wat een beroepsorganisatie moet zijn voor haar leden. Het gaat om het creëren van betrokkenheid. Zorgen dat leden vinden wat ze nodig hebben om hun beroep moreel vorm te geven. Doortimmerd en laagdrempelig. Dat is niet eenvoudig. Die ambitie hebben we als volgt geformuleerd: 'De faculty is er om in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen de accountants in hun professionele omgeving te helpen morele afwegingen te maken op een zorgvuldige, uitlegbare en standvastige manier in het belang van die samenleving. De accountant hoort niet alleen het rechtmatige maar vooral ook het rechtvaardige te doen.'"

Wat is er tot nog toe gebeurd?

"Er is een bestuur samengesteld. Daarmee hebben we allereerst nagedacht over een ordening waarmee we langere tijd uit de voeten kunnen. Dat heeft geleid tot drie blokken. De eerste gaat over de accountant als professional. Daar horen bepaalde individuele eigenschappen bij, zoals integriteit en morele oordeelsvorming, die belangrijk zijn om goed werk te leveren. Het tweede blok is de accountant en de omgeving. Die omgeving creëert in het beste geval institutionele voorwaarden om de accountant te helpen die eigenschappen waar te maken. Het derde blok bestaat uit een aanbod waarmee we de accountant betrekken bij centrale kwesties in onze maatschappij. Dat doen we vanuit de gedachte dat professionals het hogere doel van hun beroepspraktijk doorzien en hierdoor gemotiveerd raken."

'Voor integriteit heb je anderen nodig.'

"Ook hebben we een eerste project gedefinieerd. We willen een ethisch profiel van de accountant ontwikkelen. Van de accountant wordt verondersteld dat hij of zij een ethisch professional is, maar wat betekent dat? Ben je je bewust van vooroordelen? Kun je voldoende doorvragen? Hoe richt je het voor jezelf zo in dat je de juiste besluiten neemt? Als je naar jezelf kijkt ben je misschien heel tevreden over je eigen integriteit, maar de toets zit in het afstemmen met anderen. Voor integriteit heb je anderen nodig. Die collegiale toets kun je faciliteren. Bijvoorbeeld in de vorm van intervisie sessies waar je in een vertrouwde omgeving met vakgenoten kunt spreken over dilemma's. Een aantal grote kantoren kennen dat al. Als faculty brengen we dit binnen het bereik van alle leden."

"Tot slot voeren we als bestuursleden gesprekken met een diverse groep mensen - van hoogleraren, MCA-leden tot praktiserende accountants - om hun gedachten over de oprichting van deze faculty te horen. Wat hopen zij dat de faculty gaat brengen?"

Waarmee inspireer je de leden?

"Dat wij als Ethiek, Cultuur en Gedrag nu een van de vier faculties vormen, vind ik op zich al een prachtige stap. Integriteit staat immers aan de basis van professionaliteit. Dat beaamt iedere accountant. Eerder waren er verplichte trainingen nodig om het gesprek over wat juist is te faciliteren. Ik heb dat altijd jammer gevonden. Hoe goed zou het zijn als we dit gesprek voortdurend voeren. Omdat leden het als hun dure plicht zien de rol van vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer iedere dag waar te maken. Dat gaat niet vanzelf. Integriteit is in die zin een werkwoord."

'Hoe goed zou het zijn als we dit gesprek voortdurend voeren.'

"Intervisie kan ons hier helpen. Het werkt als een tweesnijdend zwaard. Je voedt niet alleen de dialoog, maar je krijgt ook zicht op de vraagstukken die er leven. Over zoiets als de NOW-vergoeding en het moreel appel dat daarbij hoort zouden we bijvoorbeeld intervisiebijeenkomsten kunnen inrichten. Hoe gaan verschillende kantoren hiermee om? Zo kun je bij veel onderwerpen die met fraude, continuïteit of duurzaamheid te maken hebben de link leggen met ethiek, cultuur en gedrag. We hopen de faculty zo in te richten dat je als accountant direct gesprekspartners, achtergrond en duiding vindt bij actuele thema's waar sprake is van een morele component. Wat vinden we hier nu van met elkaar? Dat hoeft niet meteen wet- en regelgeving op te leveren. Liever niet zelfs. Daar zijn wij ook niet van."

Wat is het verschil tussen de werkwijze van de faculty en een ledengroep?

"Je verbindt de verschillende perspectieven. Beroepsethiek moet niet versnipperd raken binnen een beroepsgroep. Juist als je meerdere perspectieven van verschillende groepen met elkaar in contact brengt, stimuleer je het leren. Accountants hebben heel erg met elkaar te maken. De ethiek van de samenwerking kun je daarbij aan de orde stellen. Neem de nieuwe NBA-handreiking over soft controls in het kader van de jaarrekeningcontrole. Die is geschreven voor de externe accountant maar is ook relevant voor de accountant in business. Als je de keten bij elkaar brengt voer je over dat onderwerp een ander gesprek. Als faculty kan je zorgen voor duiding, maar ook een plek creëren waar informatie makkelijk vindbaar is. Je brengt best practices, casuïstiek over grote inhoudelijke thema's bij elkaar."

'Als faculty kan je zorgen voor duiding, maar ook een plek creëren waar informatie makkelijk vindbaar is.'

"Op dit moment wordt geïnventariseerd wat er op de agenda staat bij de ledengroepen. Wat past van die activiteiten bij de faculty Ethiek, Cultuur & Gedrag? En hoe voorkomen we dat zaken wegvallen? De koppeling tussen faculty en ledengroepen is overigens in de inrichting al meegenomen. In het bestuur van onze faculty zijn alle ledengroepen vertegenwoordigd."

Hoe wordt de rolverdeling tussen faculty en communities?

"De faculty kijkt verder vooruit en kan meer overkoepelende thema's agenderen. We duiden ontwikkelingen en vertalen die in instrumenten voor de leden. Het is aan de leden om de communities vorm te geven. In de ideale situatie komen leden dan ook bij ons met vraagstukken die leven. Op dat punt zijn we nog niet. Dat is niet erg. We lopen als faculty warm langs de zijlijn, zodat als de wetgeving straks is aangepast de ledengroepen hun werk vol vertrouwen aan ons kunnen overdragen."

Vier faculties

Met de oprichting van faculties wil de NBA leden en belanghebbenden verbinden op inhoud en werken aan de kennisontwikkeling in het accountantsberoep. Binnen vier faculties wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het beroep op (middel)lange termijn:

- Ethiek, Cultuur & Gedrag
- Business & Management
- Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden
- Audit & Assurance

Centrale vraag binnen iedere faculty is: Beweegt het accountantsberoep zich systematisch de goede kant op? Elke faculty heeft als taken onder meer het duiden van (toekomstige) ontwikkelingen, verbinden en richting geven aan ontwikkelingen rondom kennis, vaardigheden en gedrag, het aanjagen van leren en ontwikkelen en het samenvoegen van beschikbare kennis, inzichten, publicaties en dergelijke rondom thema's en doelgroepen.

In 2020 zijn voor de opzet van de faculties diverse pilots gehouden. In 2021 en 2022 wordt door de facultybesturen het fundament gelegd en gewerkt aan een *roadmap*. Meer informatie is [beschikbaar](#) via nba.nl.

Gaan de leden op korte termijn al iets merken van de faculty?

"Daarin speelt de website voorlopig een belangrijke rol. Dat is niet alleen een uithangbord voor de thema's die we gaan behandelen. We willen ook laten zien hoe belangrijk iedere accountant deze thema's vindt. Daarvoor is een leuke *tool* ontwikkeld, zodat je van elkaar kunt zien wie de website volgt. Daarmee bouwen we aan onze basis. Wat we doen, maken of onderzoeken, willen we graag samen met de leden vormgeven. Vooral in deze fase, waarin we nog op zoek zijn naar een nieuwe werkwijze. De webpagina's zoals we die nu lanceren zien er over drie maanden qua content waarschijnlijk heel anders uit. Ik zou zeggen: raak betrokken, draag bij en volg ons. Het kan er alleen maar beter van worden."

Deel dit artikel

f in

Peter Steeman is tekstschrijver en eigenaar van bureau Tweetekst.

GERELATEERD

AUDIT & ASSURANCE | 20 december 2021

Faculty Audit & Assurance: 'Als je samen optrekt, ga je pas echt onomstreden kwaliteit leveren'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →

OPSTELLEN, SAMENSTELLEN EN VERANTWOORDEN | 02 december 2021

Faculty Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden: 'De zorgen die leven onder onze leden zijn de projecten die we moeten oppakken'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →

BUSINESS & MANAGEMENT | 25 november 2021

Faculty Business & Management: 'We gaan samen dingen uitvinden'

Duiden van huidige ontwikkelingen, richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en aangeven hoe je deze kennis in de praktijk professioneel toepast. Dat zijn de... →

NIEUWS | 24 november 2021

Green paper 'Moraal versus Wet' moet gedachten 'helpen scherpen'

De NBA heeft een green paper uitgebracht over morele dilemma's van accountants bij hun dagelijkse praktijkuitoefening. Reageren op de inhoud kan tot eind december. →

NIEUWS | 03 augustus 2021

NBA zoekt bestuursleden voor faculties

De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) is in het kader van de nieuwe governance van de beroepsorganisatie begonnen met het werven van bestuursleden... →
